

İstanbul Tabip Odası Aile Hekimlerine Yönelik

Deprem Anket Çalışması Sonuçları

İstanbul'u büyük bir depremin beklediğini hepimiz biliyoruz. Olası büyük İstanbul depreminde 50 bine yakın binanın ağır hasar alacağı, 600 bine yakın hanede yaşayanların geçici barınma ihtiyacı içinde olacağı tahmin ediliyor. Ne yazık ki deprem konusunda hazırlıklar konusunda tüm taraflar olarak güvenilir, sağlıklı bir çalışmaya sahip değiliz. 99 Marmara depremi sonrası yapılan projeksiyonlar ve ülkemizde sık sık gerçekleşen depremlerin bize hatırlattığı kadarı ile deprem hazırlığımız genel olarak deprem anı ve sonrasındaki kısa süre ile ilgili. Deprem anında ne yapacağız? Nereye kaçacağız? Deprem çantamızda neler olacak? Deprem üçgeni nedir? Genel tartışmalar bu yönde. Ancak 99 depremini yaşamış ve deprem sonrası sağlık hizmeti vermiş olan biz hekimler biliyoruz ki büyük bir depremin ilk saatlerinden, arama kurtarma çalışmalarının ve acil müdahalelerin bittiği ilk günlerin ardından aylarca süren bir yara sarma ve deprem mağdurlarının sağlık ihtiyaçlarını karşılama süreci yaşanacak. Kocaeli, Sakarya ve Düzce'de gerçekleşen buydu. İstanbul'da da bu olacak.

Milyonlarca evlerimize giremeyeceğiz. Bu milyonlarca kişi arasında yaralılar olacak günlerce haftalarca süren yara bakım ihtiyaçları olacak. Bu milyonlarca kişinin arasında aşılarının tamamlanması gereken on binlerce bebeğimiz olacak. İnsülin gibi soğuk ortamda saklanması gereken hayati ilaç ihtiyaçları olan on binlerce vatandaşımız olacak. Yüzbinlerce hipertansiyon, diyabet, KOAH gibi sürekli ilaç kullanması gereken ve tedavileri aksamaması durumunda sağlığı, hayatı risk altında olan sevdiklerimiz olacak. Olası büyük İstanbul depremi ile biz bunlarla da karşılaşacağız. İstanbul'da 3 günde 1 milyondan fazla kişi sağlık kurumlarına başvurmaktadır. Deprem hayatın rutin akışını bozduğunda bu sağlık ihtiyaçlarının ve ortaya çıkan yeni sağlık ihtiyaçlarının karşılanması gerekecek. Bu noktada Hastanelerimiz ameliyathanelerle, acil müdahaleler ile başa çıkmaya çalışacak. Sağlık ihtiyacı ertelenemez ve ikame edilemez doğası gereği karşılıksız bırakılamaz. Sağlık ihtiyacı karşılanmadığı durumda olabileceklerin etkisi yıllarca sürecektir maluliyetler ve ölümlerdir.

Tam bu noktada İstanbul'un her mahallesinde kurulu olan 923 Aile Sağlığı Merkezi ve 4000'e yakın aile hekimi deprem hazırlığında da, deprem sonrası süreçlerin yönetiminde kritik bir katlı sağlayabilir. Her ASM soğuk zincir şartlarının 24 saat kesintisiz korunduğu buzdolabı ve elektrik kesintisine karşı jeneratöre sahiptir. Her ASM mahallesindeki hastaların tedavi bilgisine sahiptir. Her ASM olası deprem sonrası gereken bakım ve rehabilitasyon ihtiyacını karşılayacak alt yapıya sahiptir. Mahallemizde kim evinden çıkamayacak durumda yürüme engelli hepsi kolaylıkla ve kesintisiz olarak erişilebilir durumda. Ancak toplumun içine yerleşmiş. İstanbul'un her yerinde 2 sokak mesafedeki ASM binalarımızın kendisi depreme hazırlıklı mı? Bu sorunun yanıtını İstanbul'da çalışan aile hekimlerine sorduk ve ne yazık ki aldığımız yanıtlar çok korkutucu.

İstanbul'daki 3 aile sağlığı merkezinden biri özel şahıstan kiralanan bir apartman dairesinde hizmet veriyor.

Ne yazık ki İstanbul'daki aile sağlığı merkezlerinin Ancak % 45'i kamu tarafından Aile Sağlığı Merkezi olarak inşa edilmiş. 924 Aile Sağlığı Merkezinin % 32'si ise özel şahsa ait bir apartman dairesi. Bu binaların ne projeleri, ne de inşa kaliteleri hakkında bilgimiz yok. Kalan aile sağlığı merkezleri ise Cami altlarında ya da sağlık kurumu dışında bir kamu kurumunun bir katında yerleşmiş durumda.

İstanbul'daki 3 aile sağlığı merkezinden biri 99 Marmara depreminden önce inşa edilmiş binalarda.

ASM binalarının kaç yıllık olduğunu sorduğumuzda %32'sinin 21 yıl ve öncesinde yapıldığını görüyoruz. Yani 3 ASM'den biri 99 depremini yaşamış ve eski deprem yönetmeliğine göre yapılmış. 2007 deprem yönetmeliği sonrası yapılmış bina oranı ise ancak %26.

Deprem dayanıklılık testi yapılmış ve güvenli denilen ASM oranı %10 değil.

Aile hekimlerine ASM binanızda deprem dayanıklılık testi yapıldı mı diye sorduğumuzda aldığımız evet oranı sadece %10 ve bunun 6,6 puanlık diliminde evet güvenli yanıtı alabildik. ASMLerin %3'ü deprem dayanıklılık testini geçememiş ve güçlendirilmeyi bekliyor. Kalan %90 ASM binasının ise henüz bir deprem dayanıklılık testi yapıldığına dair bilgi yok.

Aile hekimleri çalıştıkları binaların ancak %20'sinin depreme dayanabileceğini düşünüyor.

Aile hekimlerine çalıştığınız bina 7 ve üzeri büyüklükte bir depreme dayanır mı diye sorduğumuzda meslektaşlarımızın %18'i evet dayanır derken, %48'i böyle bir depreme dayanamayacağını düşünüyor. %35'imiz ise bu konuda bilgi sahibi olamamış.

ASMLerde deprem hazırlığı yok.

İstanbul'un her mahallesine yerleşmiş. Yılda 42 milyon kişinin hizmet aldığı sağlık kurumu olan aile sağlığı merkezlerinde herhangi bir deprem hazırlığı yok. Kısmen ya da tümüyle depreme hazırız diyen aile hekimi oranı sadece %8.5.

Aile Sağlığı Merkezleri Deprem hazırlığı ve Deprem Sonrası Süreçlerde Görev Almaya Hazır.

Olası büyük İstanbul depreminde biz sağlık çalışanları da deprem mağduru olacağız. Ancak aile hekimlerin %90'ı Aile Sağlığı Merkezlerinin deprem sonrası mahalli sağlık yönetiminde aktif katkı sağlayabileceğini söylüyor. Evlerde kalan bağımlı hastaların tespiti ve tahliyesi, Diyabet, Astım, KOAH, Hipertansiyon gibi kronik hastalığı olanları takibi, travma sonrası stres bozukluklarının rehabilitasyonu, yaralı hastaların bakımı, aşılama, ilk yardım, temiz su ve atık yönetimi gibi pek çok konuda aile sağlığı merkezleri olası bir deprem sonrası ihtiyaç duyulacak hizmetleri karşılamaya hazır. Ancak önemli soru, ASM binalarımız depreme hazır mı?